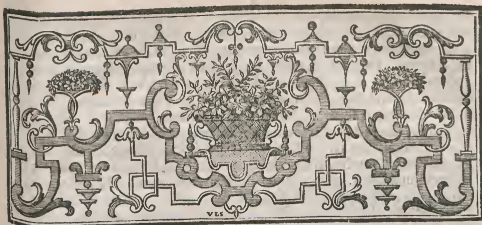
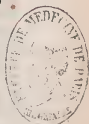

DEO OPTIMO, MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Mercurii decimâ-nonâ Junii, 1726.

M. CLAUDIO-ANTONIO RENARD, Doctore Medico, Præside.

An tutiùs ab Acu, Trois carts *dictâ, quàm Scalpello & Lanceolâ Paracenthesis?*

I.

VICTUS ratione, medicamentorum administratione, & manu operante, Therapeutice morbos curat; Diætâ, Pharmaciâ, & Chirurgiâ constat. In Theoreticam, & Practicam ultima dividitur. Theoretica corpus humanum cultro anatomico perpendit; Practica vulnera sanat, tumores resol-

vit, apoſtemata maturat, ulcera abſtergit, luxationes reducit, fracturas reſtaurat, & methodum operandi docet. Multiplices ſunt Chirurgicæ operationes; quinque ſtatuuntur præcipuæ, Syntheſis, Diæreſis, Exæreſis, Proſtheſis & Taxis. Inter haſce non minor Paracentheſis abdominis, ad Diæreſim ſimul & Exæreſim referenda. Olim Paracentheſis formidabatur; in morbis illam poſtulantibus veſicatoria, cauteria, eſcarotica, ſetacea, & ſcarificationes anteponebantur. Ita Aſclepiades, Leonidas, Hippocrates, Albucaſis, Ætius, Paulus Ægineta, Cœlius Aurelianus. In poſterum non tam immanis hanc Paracentheſim celebrandi modus. Recentiores, primis temporibus, ſcalpello & lanceolâ utebantur. Ætate autem noſtrâ, acus inventa eſt, *Trois carts* nuncupata, quâ tutiùs, quâ ſine damno, nullâ remanente fiſtulâ fit Paracentheſis. Sed ut tutò, citò, & jucundè in aſcite celebretur, hujus morbi ſpecies rectè cognoſcenda.

II.

PARACENTHESIS non inconſultò ſuſcipienda. Hydrope laborantis totum priùs abdomen inſpice; utrùm in unum congeſtæ ſint aquæ, an diſperſæ hæreant, explora. Si prius; vel ipſum ventris cavum replent, vel in ſingulari cyſtide concluduntur: ſin poſterius; cellulas adipoſas, nec-non muſculorum interſtitia imbuunt. Collectionem dignoſces, abdominis alterum latus premendo, alterum immotâ manu tangendo fluctuationem percipiens; ne tamen hoc ſigno in errorem inducaris, ventrem talitris percute, quibus aquæ columnarum inſtar in oppoſito latere manum tangentem percellent. Cyſtidem peculiarem indicat ſolita urinæ copia, ac dolor profundior circa regionem cyſtidis undequaque gravans. Alteram Hydropis ſpeciem manifeſtat tumens venter, nullum fluctuationis ſignum edens, cutis pellucida, impreſſam digito foveam diù retinens, umbilici receſſus profundior. Aſcite cognito, æger adhuc examinandus, an hepatis aut lienis dolore vexatus fuerit, an durities in alterutro hoc viſcere, aut in meſenterio antehac percepta, ut in latere minùs affecto fiat Paracentheſis. Non admittenda, cum dolores continui adſint & aſſidui, effluentes enim aquas identidem ſiſterent, imò ſubindè ſuffocationis metu ægrotum percellerent. Fruſtrà tentari ſolet in aſcite confirmato. Locum habet tantùm, quando brevi tempore ad inſignem magnitudinem pervenit tumor, hydragogis, aliiſque auxiliis incaſſùm adhibitis, viribuſque adhuc conſtantibus. Ita Hippocrates ſtatim ſecare jubet, in eo ſcilicet qui non febrit, pulmonis ulcere, alvique fluxu expers eſt, corpore non emaciato, ætate florente, & omninò ἐυσπλαγχνος. Si è contrà aſcites jam diù ſit congeſtus, vires conciderint, & viſcera labem contraxerint, ut in aſcite à ſcirrho hepatis, aut lienis, aut morbo acuto ſuccedente, fruſtrà tentatur Paracentheſis, nulla ſalutis ſpes eſt, imò ſæpè anima cum aquâ educitur. Non leviter errant, qui in deſperatis eam inſtituunt.

Non sunt (inquit Celsus) temerè profananda remedia , quæ multis fuere præsidio. Hisce consideratis , manuum opus aggrediatur Chirurgus. Scalpello , lanceolâ, vel acu perfici operatio potest. Uniuscujusque methodi sola descriptio præstantiori favebit.

III.

IN singulis operationibus tria præcipuè consideranda veniunt, apparatûs dispositio , situs ægrotantis , & locus operationi dicatus. Apparatûs instrumenta , nempè scalpellum , cannulam , emplastra , penicillos , & fascias exhibet. Situs est in lecti crepidine , vel in sedili aptato. Locus autem in medio spatii umbilicum inter & cristam ossis ilium comprehensus , plerumque designatur; hunc non semel ipsemet umbilicus eminens opportunè monstravit. Cùm per umbilicum aquarum evacuationem natura quandoque molitur, creditum est etiam hîc eò ducendum esse quò illa vergit. Imò citrà multarum partium solutionem hæc umbilici punctio. Non inter umbilicum & pubem sectio illa præscribitur, ne lineam albam, medias latorum abdominis musculorum aponevroses , aut intergerinos rectorum tendines fortè lædat. Nunc operandi ratio narranda. Partis designatæ cutem auxiliante ministro tendit Chirurgus , tensamque transversâ sectione ad musculos usque scalpello dividit. Hic non anceps eligitur , ut ipsum impunè tegere queat digitus index cuspidem instrumenti directurus. Sectâ cute , ac superiore vulneris labro sursùm (ut faciliùs posteà consolidetur) deducto , musculi ac peritonæum inciduntur , cavendo ne omentum vel intestina lædantur. Vulneri cannula inseritur aurea , argentea , plumbea , aut stannea , aliquantulùm incurva, magnitudinem calami scriptorii adæquans , eâ longitudine, ut ultrà peritonæum transeat , non verò majori , ne partibus internis sit molesta ; recurvatis etiam labris , ne tota intùs delabatur. Per hanc aquas sensim educendas esse suadetur , non affluenter , neque repentè , sed per plures dies pro ratione virium , pulsu tactuque explorandarum. Observatur hîc magni Hippocratis effatum : Quicumque suppurati , aut aquam inter cutem patientes , uruntur aut secantur , si pus aut aqua universim effluxerit , omnes moriuntur. Eductis aquis , vulneri spongiâ obturato pulvilli gradatim apponuntur , fasciis ventrem ambientibus detinentur. Per plures dies spongia relinquitur , donec sensim ac paulatim omnis exstillaverit humor. Intereà viribus ægrotantis prospicitur alimentis boni succi , facilisque coctionis , & tandem vulnus more solito curatur.

IV.

IN alterâ Paracenthesim instituendi methodo , lanceola, stylus, & fistula apparatum componunt. Lanceola venis aperiendis adhiberi solita eligitur, quæ ad medias usque cùm laminæ, tùm manubrii partes lin-

teo, ne inter operandum vacillet, involvitur. Stylus teres sit ac tenuis. Fistula sive tubulus stylo adæquatè conveniat, ut alterius per alterum facilis sit trajectus, & utriusque tuta per vulnus introductio. Apparatu sic disposito, & ægro in sedili aptè locato, minister, vel quispiam alius à tergo constitutus, utrâque manu tumentem ventrem anteriora versùs urgeat, dum Chirurgus abdominis eamdem ferè particulam, ac in primâ methodo ad peritonæum usque lanceolâ dividit. Veteres qui umbilico propiùs sectionem esse factam dixerunt, facilè excusabis, si illos non de ventre tumido, sed depleto locutos esse intellexeris; tunc enim tensione cutis ac musculorum cessante, multò minor vulneris ab umbilico erit distantia. Lanceolâ in cavum ventris, non profundè, ne lædantur interanea, sed superficie tenùs adactâ, aquæ statim prosilientes, operationem ex voto factam indicant. Ad latus instrumenti, tantisper in vulnere relinquendi, stylus in abdomen placidè immittendus; tùm extractâ lanceolâ, tubus ope styli, quem ambiat, etiam in ventris cavum pertingat. Extracto denique stylo sive specillo, per tubulum fit aquarum effluxus, non quidem simul & semel, metu, ne subitus à summâ repletione ad extremam inanitionem transitus vires ægrotantis prosternat. Omne nimium, id est, multum (inquit Hippocrates) naturæ est inimicum, quod verò paulatim fit, tutum est. Aquis ad libitum evacuatis, linamento fistula occluditur, & imposito emplastro adstringente, penicilla spiritu vini aliove liquore subtili imbuta gradatim applicantur, mantili fasciisque humeros amplectentibus appositè continenda. Elapsis aliquot diebus, remoto obturamento aquæ iterùm educuntur, & eodem sistuntur apparatu. Educto ita per vices omni sero, vulnus remedio communi vel sponte coalescit.

V.

ACU, penicillis, & mantilibus tertiæ Paracenthesis apparatus absolvitur. Acus, Gallicè *Trois carts*, instrumentum est, veruculi teretis figuram referens, cujus extremitas altera manubrio infixa est, altera triangulo mucrone acuta; fistulâ crassitudine ejusdem accommodatâ conclusum, verùm aliquantò breviori, ita ut cuspis extrà promineat. Intus exquisitè polita sit fistula, ne inter operandum extrahendæ acui asperitudo obstet. Caput ejus latum, planum, & orbiculatum erit, ut digitis aptè tractari possit extrahenda fistula; vel etiam cochlearis instar recurvum, ut effluentibus aquis diverticulum sit, nè segnius labentes ægroti corpus perfundant. Paratis omnibus, ipsa Paracenthesis sequenti modo administranda. Æger vel commodè sedeat, vel in extremâ decumbat spondâ. Adstantium vel unus, vel plures admotis retrò & utrinque manibus abdomen antrorsum ac sensim cogant; partim ut ad locum punctioni destinatum colligantur aquæ, & ritè evacuentur, partim ut peritonæum aquis ad extus propulsum ab intestinis distet, & absque ipsorum noxâ perforetur. Tum Chirurgus aculeum fistulâ munitum, illito prius oleo, inter digitos

indicem & medium ita detineat, ut volâ manus innitatur instrumenti manubrium, cujus mucro in ventrem obliquè protrudatur, & ad cavam usque regionem penetret; deindè acum depromat è fistulâ, hanc verò abdomini infixam relinquat, ut faciliùs exeant aquæ, & ad vas humi positum determinari queant. Inter hæc Chirurgus, ministri, aut alii adstantes ventrem magis magisque comprimant, ut aquæ per apertam ipsis viam indesinenter eliminentur. Hac etiam compressione musculi epigastrici partesque aliæ nimium laxæ ad se se invicem admoventur; atque cavetur, ne evacuatis aquis, præcipiti lapsu diaphragmatis respiratio deficiat, & æger syncope mortem non rarò nunciante corripiatur. Si effluentes aquæ non liberè satis manant, vel planè sistuntur, per cannulam stylus extremitate globosus introducetur, ut epiploon vel intestina aquis exitum denegantia dimoveantur. Ægrotus exeuntibus aquis immotus sedeat, calidis fovendus mantilibus, ne frigescat, & quod magis infaustum est, tussiat. Aquis omnino evacuatis eximatur cannula, vulneri penicilla spiritu vini simplici tepidè aspersa imponantur, quadruplicatis linteis eodem liquore madefactis tegenda, ac tandem mantili duplicato totum abdomen cingente fasciisque humeros amplectentibus firmanda. Præscribenda erunt alimenta & cardiaca ægrotanti, ut de novo recreari possit. Elapsis tribus aut quatuor horis lintea denuò constringantur; idque sensim per intervalla repetatur, donec musculis & visceribus pristinus tonus omnino restituatur. Solâ trium operandi methodorum expositione satis superque elucet, illam, quæ acu fit, præstantiorem esse. In prioribus quantus apparatus, quot sectiones, quot vulnera, quanta sæpè curandi difficultas, imò quoties periculum ab acriori sero, gangrænam sectis non rarò minitante partibus, imò ulcera & immedicabiles sæpè fistulas moliente! Acus autem nostra uno ictu celeri, exiguo ac sponte sanabili rem omnem absolvit, adeoque, citò, tutò, jucundè.

Ergò tutiùs ab Acû, quàm Scalpello, & Lanceolâ Paracenthesis.

Domini Doctores disputaturi.

M. Guillelmus-Josephus de l'Epine.
M. Ludovicus-Hieronymus Cosnier.
M. Ludovicus le Thieullier.
M. Nicolaus le Roi de Saint Aignan.
M. Ægidius Adam.
M. Camillus Falconet, Regiæ utriusque Aulæ Equestris Medicus Ordinarius.
M. Petrus Marais.
M. Joannes-Baptista Dodart, Regi à sanctioribus Consiliis, Archiatrorum Comes.
M. Philippus Douté, antiquus Facultatis Decanus.

Proponebat Parisiis JOACHIMUS-JOANNES COSTAR, Parisinus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1726. à sextâ ad meridiem.

Typis Phil. Nic. Lottin, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Typographi, viâ San-Jacobæâ, ad insigne Veritatis.